

10—22/2/1970.

A MINISZTERIUM GAZDASÁGI
az 1995. évi LXXV. tv. 26. §-ára
figyelemmel

274

HATÁLYON KÍVÜL HELYEZVE

26/1978 BM ut

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK
02. számú
UTASÍTÁSA**

Budapest, 1970. évi március hó 14-én

Tárgy: Az útlevelekről szóló jogszabályokban foglalt rendelkezésekkel kapcsolatos belügyi feladatok szabályozása.

120 db

10—22/2/1970.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

02. számú

U T A S Í T Á S A

Budapest, 1970. évi március hó 14-én.

**Tárgy: Az útlevelekről szóló jogszabályokban foglalt
rendelkezőkkel kapcsolatos belügyi felada-
tok szabályozása.**

Az 1970. évi 4. számú törvényerejű rendelet és a végrehajtás tárgyá-
ban kiadásra került 4/1970. (III. 3.) Korm. számú és a 2/1970. (III. 3.)
BM számú rendeletek szabályozták az útlevelek kiadásának rendjét.

A jogszabályok meghatározzák az útlevelek kiadásával kapcsolatos
belügyi feladatokat is. E feladatok egységes és eredményes végre-
hajtása érdekében az érintett szervek vezetőit az alábbiakra

u t a s í t o m :

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Az útlevél és a kiutazási engedély iránti kérelem esetén az útle-
velek kiadására jogosult belügyi szervek (továbbiakban: útlevél-
szerv) minden 14. életévét betöltött személlyel külön-külön útle-
vélkérő-lapot kötelesek kitöltetni.

2. A beadott kérelmeket a szervek kötelesek megvizsgálni, hogy az útlevél iránti kérelem elbírálásához szükséges okiratokat a kérelmező csatolta-e. A szolgálati útlevél iránti kérelem esetén azt is vizsgálni kell, hogy a 4/1970. (III. 3.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (2) bekezdésében meghatározott szerv vezetője rendelte-e el a szolgálati utazást, illetve a R. 6. § szerint a szolgálati útlevélre való jogosultságot. Amennyiben a kérelem elbírálásához valamely okiratot nem csatoltak, akkor intézkedni kell azok beszerzése iránt.
3. A kérelem jellegétől, az utazás céljától és helyétől függően, a kérelmező adatait ellenőrizni kell a BM II/I—5. és a BM III/2. Osztály, valamint az Útlevélosztály, a megyei útlevélcsoport, továbbá a járási, városi, fővárosi kerületi kapitányság útlevél nyilvántartásában.
4. Az útlevél szerv köteles meggyőződni arról, hogy a R. 3. §- és 4. §-ában megjelölt kizáró okok, valamint a R. 9. § (3) bekezdésében foglalt korlátozások a kérelmezőre vonatkoznak-e.
5. Abban az esetben, ha a kérelmező adatai pontatlanok, valamint egyéb körülményei ellentmondóak, pl.: a kiutazás célja, rendeltetése, stb., akkor azok tisztázására az útlevél szerv jogosult nyílt rendőri információt is beszerezni.
6. A kérelmek eldöntésénél az útlevél szervek kedvező elbírálást alkalmazhatnak olyan állampolgárok esetében, akik a R. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint büntető ítélet hatálya alatt állnak, de kisebb súlyú köztörvényi büntett miatt, többek között foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, könnyű testi sértés, becsület sértés, rágalmazás, ítélték el. Egyébként a c) pontban foglalt kizáró ok mindaddig fennáll, míg a kérelmező nem mentesül a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.
7. A R. 3. § (1) bekezdés a)—b) pontjai kivételével az egyéb kizáró ok fennállása esetén kedvező elbírálás alkalmazható, ha a kérelmező politikai magatartása, munkához való viszonya vagy egyéb méltánylást érdemlő körülményei ezt lehetővé teszik.

A jogszabályokban foglalt kizáró okok fennforgása esetén nem minősülnek a R. 4. § (2) bekezdés szerinti kivételes elbírálásként azok az esetek, ha a kiutazáshoz politikai, társadalmi, állami vagy állambiztonsági érdekek fűződnek. Ezekben az esetekben a kiutazás engedélyezhető.

8. A R. 9. § (4) bekezdésében foglaltak értelemszerűen kiterjeszthetők:

- látogatás céljából történő utazás:
- születés, házasságkötés, örökösödési ügy intézése, bírósági tárgyaláson való megjelenés,
- külföldön szolgálatot teljesítő, illetve munkavállalás céljából külföldön tartózkodó közvetlen hozzátartozó (szülő, házastárs, gyerek) meglátogatása érdekében,
- a szülővel vagy törvényes képviselővel (továbbiakban: szülő) utazó kiskorúak esetében,

turisztika céljából történő utazás:

- 5 napon túl nem terjedő, utazási iroda által szervezett társasutazás,
- az IBUSZ nagyobb távolságra szervezett útjai,
- a SZOT jutalomüdültetései és társasutaztatásai,
- a társadalmi szervek társas tanulmányútjai eseteiben.

9. A 6—8. pontban foglaltak elbírálására az Útlevélosztály, a megyei, rendőrfőkapitányság járási, városi, fővárosi kerületi rendőrkapitányság vezetője jogosult.

10. A R. 4. § (1) bekezdésében meghatározott kizáró okok súlyossága, társadalmi és közérdeket sértő veszélyessége, valamint az elkövető politikai, erkölcsi magatartása alapján, a kizárási határidő meghatározására az Útlevélosztály, illetve a rendőrfőkapitányságok vezetője jogosult.

11. Az útlevélszervek, jelen utasításom 7. pont második bekezdésében érintett személyek kiutazását, csak a hatályos utasítások alapján az arra felhatalmazott parancsnokok kezdeményezésére engedélyezhetik.

12. A R. 4. § (3) bekezdése szerinti útlevél, útlevéllap, csoportos útlevél bevonását az Útlevélosztály vezetője vagy a kiállításra jogosult megyei rendőrfőkapitány, járási, városi, fővárosi kerületi rendőrkapitány rendeli el.

13. Az útlevél bevonásáról határozatot kell hozni, melyet a bevonással egyidőben át kell adni az útlevél tulajdonosának. Amennyiben az írásbeli határozat elkészítése késedelemmel járna — az útlevél egyidejű bevonása mellett — a határozatot szóban kell

közölni. Ilyen esetben az írásbeli határozatot utólag kell megküldeni az érdekeltnek.

14. Az útlevélszerv az útlevél iránti kérelem elutasítását írásbeli határozatban köteles közölni a kérelmezővel.

15. A határozatnak tartalmaznia kell:

- az útlevél szerv megnevezését, címét, az ügy számát,
- a rendelkező részt (elutasítás tényét, a hivatkozott rendelet megfelelő §-át),
- a fellebbezésre vonatkozó lehetőséget,
- a fellebbezés illetékére, a benyújtás helyére és határidejére vonatkozó figyelmeztetést,
- az elutasítás rövid indokolását,
- a határozat hozatalának helyét és idejét,
- az útlevél szerv megnevezését és bélyegzőjét.

A határozat indokolásában rögzíteni kell azokat a tényeket és adatokat, amelyek alapján a R.-ben meghatározott kizáró vagy korlátozó ok fennállását megállapították.

16. Az elutasító határozatot az útlevélszerv közvetlenül küldje meg a kérelmezőnek, szolgálati célból benyújtott kérelem esetén pedig az utazást elrendelő szervnek is.

17. Az első fokon eljáró útlevél szerv — amennyiben az érdekelt fellebbezéssel élt, az elutasító vagy az útlevél bevonására vonatkozó határozat ellen — a kérelmet az ügyre vonatkozó összes irattal és javaslatával együtt köteles felterjeszteni a fellebbezés benyújtásától számított 8 napon belül a másodfokon eljáró útlevélszervhez.

18. Az ügyet nem kell felterjeszteni, ha az első fokon eljáró útlevél szerv a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően a határozatát megváltoztatja. Ebben az esetben az érdekelt részére az útlevelet meg kell küldeni.

19. A másodfokú útlevélszerv a fellebbezéssel megtámadott határozatot helyben hagyhatja vagy megváltoztathatja.

Amennyiben a határozatot helybenhagyja, döntéséről közvetlenül értesíti az érdekeltet és az ügyiratokat visszaküldi az elsőfokú útlevélszervnek. A határozat megváltoztatása esetén uta-

sítja az első fokon eljáró útlevélszervet az útlevél kiadására, illetve a bevont útlevél visszaadására.

20. A másodfokú hatóság által jogerősen elbírált útlevélkérelmek esetében a kérelmező panasszal élhet. A panasz kivizsgálására, elbírálására, — amennyiben a döntést másodfokon a megyei rendőrfőkapitány hozta, — az Útlevélosztály vezetője, az Útlevélosztály vezetője által hozott másodfokú döntés esetében ezt a jogot magamnak tartom fenn, illetve arra az általam megbízott vezető jogosult.
21. Amennyiben a másodfokú útlevélszerv vezetője a panaszbeadványban foglaltaknak helyt ad, a 18. pontban foglaltak szerint kell eljárni.

SZOLGÁLATI ÚTLEVELEK

22. A szolgálati útlevéllel rendszeresen és gyakran utazó személyek részére az elrendelő szerv vezetőjének javaslatára öt kiutazási engedélyt, illetőleg legfeljebb öt évi érvényességgel állandó kiutazási engedélyt lehet kiadni.
23. A nem szocialista országokba irányuló szolgálati útlevélkérelmek elbírálásához az Útlevélosztály köteles kikérni az illetékes megyei rendőrfőkapitányság vezetőjének véleményét, indokolt esetben pedig az érintett operatív szerv véleményét is.
24. Szolgálati útlevelet magánutazásra nem lehet kiadni.
25. Az Útlevélosztály vezetője 1970. március 15-ig szabályozza a R. 2. § (2) bekezdésében meghatározott szervezetek a szolgálati útlevéllel történő hivatalos utazásokkal kapcsolatos feladatait.
26. A szolgálati hajós útlevél, a határátlépési igazolvány iránti kérelmek elbírálására, a szolgálati útlevél kiadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A MAGÁNÚTLEVÉL, ÚTLEVÉLLAP ÉS CSOPORTOS ÚTLEVÉL

27. Magánútlevelet, útlevéllapot, kiutazási engedélyt és csoportos útlevelet a R. 9. § (1)—(2) bekezdésében meghatározottak szerint lehet kiadni.

28. Szolgálati utazásra magán útlevelet kell kiadni a vállalatok, egyesületek, szervezetek, intézmények azon dolgozóinak, akik a R. 6. §-ában foglaltak szerint szolgálati útlevelel nem jogosultak.
29. Az útlevélszervek látogatás címén a meghívásra, valamint a 21/1969. (VIII. 8.) PM számú rendelet alapján az OTP által kiadott igazolásra adhatnak ki útlevelet.
30. Az európai szocialista országok kivételével — a MNB által kiadott valuta engedélyre — útlevél adható ki:
- turizmus címén egyéni turisztikára,
 - vállalatok, szervezetek és társadalmi szervek által szervezett társasutazásokra.

Az utazási irodák által szervezett társasutazásokra valuta engedély nélkül adható ki útlevél.

31. Tanulmányútra a külföldi tanintézetekben folytatott tanulmányokhoz, valamint a munkaviszonyban állók esetében külföldi intézményeknél történő szakmai továbbképzésekhez adható ki útlevél.
32. A 31. pontban foglaltak alapján benyújtott kérelmek esetén meg kell követelni a R. 2. § (5) bekezdése szerint:
- a felsőfokú tanintézetben folytatandó tanulmányútnál a Művelődésügyi Minisztérium vagy az illetékes szakminisztérium, illetőleg az Országos Ösztöndíj Tanács, a munkaviszonyban (tagsági viszonyban) állók esetében az illetékes minisztérium, országos hatáskörű szerv (szervezetek országos szövetségének) vezetői,
 - munkavállalás esetén az illetékes miniszterek és országos hatáskörű szervek vezetőinek a munkaügyi miniszterrel egyetértésben kiadott, illetve a munkaviszonyban nem állók esetében a Munkaügyi Minisztérium,
 - gyógykezelés esetén a Munkaképességsökkenést Véleményező Orvosi Bizottságok engedélyét is.
33. Az IBUSZ, az Expressz, a SZOT és az egyéb utazási irodák által szervezett társasutazási kérelemhez a 2/1970. (III. 3.) BM számú rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 3. § (5) bekezdésének a)–f) pontjában felsoroltakat, a vállalatok, szervezetek és a társadalmi szervek által szervezett társasutazáshoz a Vhr. 3. § (5) bekezdésének a)–g) pontjában és a j) pontjában, valamint a

szervező vállalat, szövetkezet vagy társadalmi szerv vezetőjének engedélyét, továbbá a szállás foglalásáról szóló igazolás csatolását is meg kell követelni.

34. A szolgálati utazást elrendelő, illetve a küldő szervtől — a kiutazó személyére vonatkozó véleményen kívül — az utazás céljának és időtartamának meghatározását, sport célból történő kiutazásokhoz az MTST engedélyét is meg kell követelni.
35. A R. 10. §-ában foglalt tartózkodási időtartam meghatározása alól az útlevélszervek kivételt tehetnek:

- idős, nyugdíjas, kiskorú, háztartásbeli kérelmeinél,
- egyéb indokok alapján (pl.: a munkáltató a szabadságot engedélyezi, szabadfoglalkozásúak esetén stb.),
- tanulmányút, munkavállalás időtartamára vagy
- ha a gyógykezelés időtartama ezt indokoltá teszi.

36. Magánutazásra az útlevélibe egyszerre egy kiutazási engedély, a szolgálati célból történő utazáshoz — a küldő szerv kérelmére — legfeljebb öt kiutazási engedély adható ki, az illeték egyidejű lerovása mellett. Magánutazás esetén a kiutazási engedélyben fel kell tüntetni a kiutazók (kiskorú gyermekek) számát is.

37. A szolgálati és magán célból történő kiutazás esetén az engedélyezett külföldi tartózkodási időt az útlevélibe be kell jegyezni.

38. Az útlevéllap iránti kérelemhez — a vízummentes utazásra kötött kétoldalú egyezmények alapján — a következő iratok csatolását kell megkövetelni:

a) a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba csak a R. 2. § (4) bekezdés és a Vhr. 3. § (5) bekezdés e) pontja szerintieket,

b) az a) pontban felsoroltakon túl a Bolgár Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba és a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba a Vhr. 3. § (5) bekezdés d)—g) pontban foglaltakat.

39. Az útlevéllap iránti kérelem esetén a kérelmezőt:

- a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba történő utazás esetén az utasítás 3. pontjától eltérően a helyi bünyügyi és az útlevélnyilvántartásban,

— a Bolgár Népköztársaságba, a Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba és a Szovjetunióba történő utazás esetén a fentiekén kívül a BM II/I—5. Osztály nyilvántartásában is ellenőrizni kell.

Egy éven belüli ismételt utazást kérelmezőnek a BM II/I—5. Osztály nyilvántartásában történő ellenőrzésétől el lehet tekinteni.

40. Az útlevellap iránti kérelmek elbírálásánál — a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba vagy az azon átutazók kivételével — a R. 3. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizáró okot — különleges esetektől eltekintve — nem kell alkalmazni.
41. A külföldi tartózkodást az útlevellapra is 30 napra kell kiadni. A Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba és az NDK-ba azonban — kérelem alapján — a 35. pontban meghatározott esetekben az útlevellap érvényességi idejéig engedélyezhető a külföldi tartózkodás.
42. A szolgálati célra kiadott útlevellapon a személyi adatokon kívül fel kell tüntetni azt, hogy „szolgálati utazás”.
43. A Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba történő szolgálati és magánutazásra benyújtott kérelmek esetén, az útlevellapra egyszerre — az illeték egyidejű lerovása mellett — legfeljebb öt kiutazás engedélyezhető.
44. Szolgálati vagy magánutazás esetén, ha több személy azonos időtartamra utazik külföldre, részükre csoportos útlevelet lehet kiadni. Csoportos útlevél legalább 5, illetve legfeljebb 50 fő részére állítható ki. A csoportos útlevél iránti kérelmek elbírálására az útlevellap kiadására vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.
45. Az útlevéllel, az útlevellappal és a csoportos útlevéllel történő szolgálati utazás esetén az utazásra javasolt személyt az állandó lakóhelye szerinti útlevélszerv útlevélnyilvántartásában, ha a kérelmező állandó lakóhelyét egy éven belül megváltoztatta, az előző állandó lakóhelye szerinti útlevélszerv nyilvántartásában is ellenőrizni kell.
46. A Szovjetunióba történő utazáshoz a 05/1969. BM számú utasítás rendelkezései az irányadók. A szolgálati célból történő utazásokhoz a magánútlevél, az útlevellap és a csoportos útlevél kiadására, valamint a 05/1969. BM számú utasításban nem szabályozott egyéb rendelkezésekre a jelen utasítást kell alkalmazni.

47. A kiállított útlevelet, útlevéllapot a kérelmezőnek vagy közvetlen hozzátartozójának kell átadni, illetve postán megküldeni.

KIVÁNDORLÓ ÉS KONZULI ÚTLEVÉL

48. A R. 4. § (2) bekezdése alapján a végleges külföldi letelepedésnél kedvező elbírálás alkalmazható:
- a) szocialista országokba korhatárra való tekintet nélkül családi együttélés és házasságkötés céljából,
 - b) a nem szocialista országokba a korhatártól és egyéb feltételtől el lehet tekinteni, ha
 - a kérelmező eltartása, illetve megélhetése Magyarországon nem biztosított (kiskorú, csökkent munkaképességű, munkaképtelen, vagy egyéb más okból) és a külföldön élő hozzátartozó az eltartást vállalja,
 - a kérelmező külföldön élő személlyel házasságot kíván kötni vagy házasságot kötött.
49. Az útlevélszervek a végleges letelepedés iránti kérelemhez a házasságkötés esetén követeljék meg a házasságról szóló anyakönyvi kivonatot vagy ha a házasságot még nem kötötték meg, az 1952. évi 23. tvr. 16. § (3) bekezdésében előírt tanúsítvány iránti kérelem beadásáról szóló igazolást.
50. A végleges letelepedés iránti kérelmek elbírálásához az Útlevélosztály köteles beszerezni a kapitalista országokban vagyonnal rendelkezők esetében a Pénzügyminisztérium állásfoglalását, a különleges szakképzettségűeknél az illetékes szakminisztérium véleményét.
51. A megyei rendőrfőkapitányságnak a végleges letelepedés iránt benyújtott kérelmeket — javaslattal együtt — öt napon belül fel kell terjeszteni az Útlevélosztályhoz.
52. A R. 12. § (6) bekezdésében foglaltaktól eltérően kivándorló útlevelet kell kiállítani annak, aki a magyar állampolgárság kötelékéből való elbocsátását nem kérte, de politikai vagy egyéb érdekekre való tekintettel részére konzuli útlevéll nem állítható ki. Továbbá egyéni elbírálás alapján annak a kiskorúnak, akinek

kivándorlását a R. 3. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizáró ok ellenére engedélyezték.

53. Ha a végleges külföldi letelepedést kérő személy a magyar állampolgárság kötelékéből történő elbocsájtását is kérte, de ebben jogerős határozat nem született, a határkilépési engedély kiadása előtt az Útlevélosztály vonja be az elbocsájtási kérelem benyújtásáról, valamint a személyi igazolvány leadásáról szóló igazolást. Ez utóbbi igazolást a konzuli útlevéllal kivándorlóktól is meg kell követelni.
54. Külföldön konzuli útlevél iránti kérelem attól az állandó jelleggel külföldön élő magyar állampolgártól fogadható el, aki:
- a) az Elnöki Tanács 14/1964. számú határozatával módosított 6/1961. számú határozata alapján a külképviseleti hatóságnál állampolgárságának rendezésére irányuló kérelmét előterjesztette,
 - b) a külképviseleti hatóság által vezetett „Állampolgársági Jegyzék”-ben szerepel,
 - c) nem szerepel az „Állampolgársági Jegyzék”-ben, de állampolgárságát igazoló érvényes okirattal rendelkezik,
 - d) a magyar állampolgárság kötelékébe kérelmére visszahonosították,
 - e) turista vagy látogató útlevéllal ideiglenes jelleggel külföldre utazott és ott házasságot kötött nők, amennyiben a házasság családjogi törvényeink szerint érvényes,
 - f) idős, munkaviszonyban nem álló, (htb., nyugdíjas, eltartott) látogató útlevéllal utazott külföldön élő hozzátartozójához és ott határozta el végleges külföldön maradását.
55. Amennyiben a Vhr. 15. § (1) bekezdés szerint a külföldön élő magyar állampolgár a konzuli útlevél iránti kérelméhez a magyar állampolgárságát igazoló iratot csatolni nem tud, fel kell szólítani az ehhez szükséges iratok beszerzésére.
56. Az Útlevélosztály a konzuli útlevél iránti kérelmeknél a kizáró okok vizsgálata mellett különös körülményekkel mérlegelje az engedélyezést, ha az 54/e)—f) pontban lévő személyek elbírálásáról van szó, illetve a kérelmező elmebeteg.
57. A konzuli útlevél iránti kérelmezőket az utasítás 3. pontjában foglaltakon kívül a BM III/I. és a BM III/II. Csoportfőnökség nyilvántartásában is ellenőrizni kell.

58. A konzuli útlevéllel történő beutazást a külképviseleti szerv, illetve a határátkelőhelyek belügyi szerve engedélyezi. Ha a külképviseleti szerv a beutazást a „Tiltónévjegyzék”-ben való szereplésre tekintettel, vagy más okból, illetve a tiltó rendelkezések fennállása miatt nem engedélyezheti és ezek ellenére méltányossági okok miatt mégis javasolja a beutazást, illetve az elutasítást a kérelmező megfellebbezte, a kérelmet javaslatával együtt fel kell terjeszteni döntés végett az Útlevélosztályhoz.
59. Ha a konzuli útlevéllel rendelkező magyar állampolgár magyarországi tartózkodása során vagy külföldön bűncselekményt követ el vagy egyéb olyan magatartást tanúsít, amely az útlevél jogszabályokban meghatározott kizáró vagy korlátozó okot von maga után, az erről tudomással bíró belügyi szerv köteles ezt haladéktalanul jelenteni az Útlevélosztálynak. A jelentés alapján az eset összes körülményeit mérlegelve az Útlevélosztály intézkedik a tartózkodási engedély megvonása, a „Tiltónévjegyzék”-be való felvétel, a konzuli útlevél bevonása tekintetében, illetőleg az állampolgárságtól való megfosztásra tesz javaslatot.
60. A konzuli útlevél tulajdonosának magyarországi tartózkodását a tartózkodás helye szerinti megyei rendőrfőkapitányság, illetve Budapesten az Útlevélosztály saját hatáskörben 60 napra meghosszabbíthatja, 60 napon túli időtartamra a tartózkodást csak az Útlevélosztály vezetője engedélyezheti.

KÜLFÖLDÖN ÉLŐ MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK VÉGLEGES HAZATÉRÉSE

61. A kérelmező a végleges hazatérés iránti kérelmet külföldön a külképviseleti szervhez, amennyiben ideiglenesen Magyarországon tartózkodik, akkor kérelmét az Útlevélosztályon is benyújthatja. Az Útlevélosztály köteles a hazatérési kérelem elbírálásához a külképviseleti szerv véleményét és javaslatát beszerezni és a döntésnél azt figyelembe venni.
62. A hazatérési kérelemhez a kérelmi lapon kívül meg kell követezni a magyar állampolgárságot igazoló iratot, a hozzátartozótól — amennyiben rendelkezésére áll — befogadási, illetve eltartási nyilatkozatot, amennyiben korábban az állampolgárság kötelékéből elbocsátották vagy megfosztották a visszahonosítás iránti kérelmet, illetőleg ha nyugdíjas, annak igazolását, hogy hazatérése után Magyarországra átutalják a nyugdíját. Amennyiben a

kérelmező befogadási, illetve eltartási nyilatkozatot a kérelemhez nem csatolt, azt az Útlevélosztály köteles beszerezni.

63. A hazatérés iránti kérelmezőket az utasítás 3. pontjában foglaltakon kívül a BM III/I., a BM III/II. Csoportfőnökség, szükség szerint a BM III/5. Osztály nyilvántartásában is ellenőrizni kell.
64. A kérelmező állampolgárságának megállapítását a BM II/II—3. Osztálytól kell beszerezni.
65. A Magyar Néphadsereg volt hivatásos állományú tagjai kérelmét a BM III/IV. csoportfőnök, a BM volt hivatásos állományú tagjainak kérelmét pedig a BM III/II. csoportfőnök köteles véleményezni.
66. A magyar állampolgár végleges hazatérése engedélyezhető, ha megélhetése, eltartása, lakása Magyarországon biztosítva van és a R. 3. § 4. §-ában foglalt kizáró rendelkezések alá nem esik.
67. A hazatérés engedélyezéséről a területileg illetékes rendőrfőkapitányságot értesíteni kell.
68. Az Útlevélosztály az állampolgárság megfosztását kezdeményezze, ha a hazatérést kérelmező személy olyan kizáró ok alá esik, amelyek alapján méltatlan a magyar állampolgárságra.
69. A FEP a hazatérési igazolvánnyal belépett személyektől az igazolványt vonja be és egyidejűleg állítson ki egy igazolást, amely a személyazonosság igazolására szolgál. A hazatérési igazolványt és a hazatérőnél levő külföldi okmányokat vonják be és küldjék meg az Útlevélosztálynak. A bevonás nem vonatkozik az anyakönyvi kivonatokra, a családi állapotra és jogállásra vonatkozó iratokra.
70. A FEP parancsnoka köteles géptávirón jelenteni az Útlevélosztálynak a beléptetés tényét, a belépő személyi adatait és első magyarországi tartózkodási helyét. Ezek alapján az Útlevélosztály értesítse a területileg illetékes megyei főkapitányságot.

AZ OPERATÍV ÉS ÚTLEVÉLSZERVEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

71. Az útlevélszerveknek az útlevel ügyintéző tevékenységük végrehajtása mellett feladatuk az is, hogy a belső és külső ellenség elleni harcban az állambiztonsági operatív szervek kutató, fel-

derítő és feldolgozó munkáját — az általuk megadott szempontok alapján — hathatósan segítsék.

72. Az útlevélszervek kötelesek rendszeres ellenőrző és kutató munkát folytatni az operatív szervek által meghatározott feladatok alapján.
73. Az útlevélszerv az illetékes operatív szerv véleményét köteles kikérni és állásfoglalását a kérelem elbírálásánál figyelembe venni annál a kérelmezőnél, akinek a BM. III/2. Osztály nyilvántartási adatai szerint figyelő, előzetes csoport vagy személyi dossziéja van, vagy aki csoport, személyi, illetve körözési dossziében szerepel.
74. Az érintett operatív szervek vezetői kötelesek gondoskodni arról, hogy a 73. pontban említett személyek útlevél iránti kérelmével kapcsolatos állásfoglalásukról legkésőbb 10 napon belül értesítsék az útlevélszervet, hogy a kérelmek a jogszabályban előírt időtartamon belül elintézésre nyervek.
75. Amennyiben az illetékes operatív szerv az útlevél kiadását nem javasolja, köteles az útlevélszervet tájékoztatni a kérelem elutasítására vonatkozó indokokról, illetve az elutasítási határozatban közölhető adatokról, hivatkozva az útlevél jogszabályokban meghatározott kizáró okra.
76. Ha az útlevélszerv és az illetékes operatív szerv között az elbírálás tekintetében véleményeltérés merül fel, az ügyet — döntés végett — a felettes vezető elé kell terjeszteni.
77. A belügyi szervek kötelesek értesíteni az útlevélszervet, ha olyan adat jut birtokukba, mely szerint a kiutazó személynek jogellenes külföldön maradási szándéka van.
78. Az operatív szervek jogosultak kezdeményezni az útlevél kérelem **engedélyezését**, ha:
 - a) operatív feladat végrehajtására történik a kiutaztatás, **elutasítását**, ha:
 - b) a kérelmező kiutazása az operatív munkát hátráltatná vagy annak eredményességét gátolná,
 - c) olyan konkrét ellenőrzött adatokkal rendelkeznek, amelyek az utazásból való kizárást indokolják.
79. A R. 3. § c)—f) pontjaiban és a 4. §-ban meghatározott kizáró ok alá eső személy részére operatív célból történő kiutazást csak

a főkapitányság vezetője vagy az illetékes csoportfőnök javaslatára lehet engedélyezni.

80. Az útlevélszervek nyilvántartásában, valamint irattári anyagában az operatív szervek — a szolgálati előírásoknak megfelelően — ellenőrző, kutató, tanulmányozó munkát végezhetnek.

FIGYELŐZTETÉS AZ ÚTLEVÉLNYILVÁNTARTÁSBAN

81. Az operatív szervek az útlevélszervek nyilvántartásában — állandó és visszavonásig érvényes, illetve 6 hónapi időtartamra — figyelőkarton elhelyezését kérhetik az alábbi esetekben:

- a) ellenséges tevékenységgel gyanúsított személyek utazásának figyelemmel kísérésére vagy megakadályozására,
- b) ha alapos gyanú van a jogellenes külföldre távozásra,
- c) a bűnös magatartást folytató személy külföldre történő utazásának megakadályozására,
- d) az állambiztonsági operatív érdekekkel összefüggő esetekben.

82. Az operatív figyelőztetést elrendelhetik:

- a) miniszterhelyettesek,
- b) a BM II., III. és IV. főcsoportfőnök helyettesei,
- c) a BM II/I. csoportfőnök, a II/1., 2., 3. Osztály és a II/1. csoport vezetői,
- d) a BM III/I—IV. csoportfőnökök, csoportfőnökhelyettesek, és ezen szervek beosztott osztályvezetői,
- e) a BM III/1. és a BM III/3. Osztály vezetői,
- f) a BM IV/II. csoportfőnök és osztályvezetői,
- g) a BM Hőrsz. országos parancsnoka, illetve a Felderítő Osztály vezetője,
- h) az MNVK/2 Csoportfőnökség vezetője, helyettese, illetve az erre kijelölt osztályvezetője,
- i) a budapesti, megyei rendőrfőkapitányságok vezetői és helyetteseik.

83. A figyelőztetést elrendelő szervek kötelesek figyelőkartont kiállítani és megküldeni az illetékes útlevél szervnek.

A karton az alábbi adatokat tartalmazza:

- a) a figyelőztetett személy adatait,
 - b) a figyelőztetés időtartamát,
 - c) a figyelőztetést kérő szerv megnevezését,
 - d) a kért intézkedés megjelölését (kérelem benyújtásáról értesítés, elutasítás, stb.),
 - e) a figyelőztetést kérő **vezető aláírását és bélyegzőt.**
84. A figyelőztetést elrendelő szerv vezetője ellenőrizze a figyelés indokoltságát és a határidő lejártakor gondoskodik megszüntetéséről vagy meghosszabbításáról.
85. A figyelőztetett személy útlevélkérelmének beérkezéséről (felbontásáról stb.) az útlevélszerv 3 napon belül köteles értesíteni az operatív szerv vezetőjét, aki javaslatát és véleményét 10 napon belül köteles közölni az útlevélszerv vezetőjével.
86. Az útlevélszervek folyamatosan ellenőrzik a nyilvántartásban elhelyezett figyelőkartonok határidejét és ha azok lejártak, de meghosszabbításukat nem kérték, a figyelőztetést szüntessék meg.
87. Budapesten a kerületi rendőrkapitányság útlevélszerveinél csak az Útlevélosztály, a járási, városi rendőrkapitányság útlevélszerveinél csak a megyei rendőrfőkapitányság útlevélszerve rendelhet el figyelőztetést és az útlevélkérelem elbírálása esetén e szervek állásfoglalását kell kikérni.
88. A figyelőztetést elrendelő útlevélszerv állásfoglalásában köteles megjelölni a kérelmezővel közölhető kizáró okot.
89. A 87. pontban meghatározott szervek az operatív figyelőztetésen kívül figyelőztetést rendeljenek el:
- a kizáró okok fennállásáról szóló ellenőrzött bejelentések,
 - a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága által a deviza és a vámszabályok megsértéséről szóló értesítés,
 - a Pénzügyi Központ által jelzett külföldi követeléssel rendelkező személy esetén,

— a jogellenesen külföldön tartózkodóról és közvetlen hozzátartozóiról.

90. Magyar állampolgárok határfigyelőztetését az Útlevélosztály vezetője az erre vonatkozó utasítás alapján rendeli el.

A figyelőztetés elrendelésénél és gyakorlati végrehajtásánál a konspirációs szabályokat be kell tartani. A figyelőkartonon és azzal összefüggő szolgálati jegyen operatív adatokat közölni nem szabad. A figyelőztetésről és annak céljáról tájékoztatást adni nem lehet.

91. A párt- és kormány hatáskörébe tartozó személyek esetében útlevél figyelőztetés nem rendelhető el. Amennyiben ennek elkerülhetetlen szükségessége felmerülne, akkor a 008/1966. számú utasításom szerint kell eljárni.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

92. Amennyiben a vámvizsgálat során a vám és pénzügyőrség szervei a kiutazó állampolgárt a deviza vagy vámszabályok megsértésén tettenérik 1 000,— Ft értékhatar alatt a FEP parancsnoka a szabálysértést elkövető állampolgár továbbutazását saját hatáskörében — az eset összes körülményeit mérlegelve — engedélyezheti. Az engedélyezést köteles jelenteni az Útlevélosztálynak. Ha az értékhatar 1 000,— Ft-nál nagyobb, a továbbutazás nem engedélyezhető, a tettenért személyt vissza kell tartani és a további intézkedésre utasítást kell kérni az Útlevélosztálytól. Az Útlevélosztály utasítása alapján a továbbutazást engedélyezni kell vagy — a R. 4. § (3) bekezdésében felsoroltakon kívül — a tettenért személytől az útlevelet be kell vonni.
93. A Határőrség FEP-jei a felhasznált útlevéllapokat a belépéskor bevonják — a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba szólóak kivételével. A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba szólóakat pedig 14 napon belül kötelesek megküldeni a kiállító szervnek.
94. Az Útlevélosztály vezessen nyilvántartást az európai szocialista országokon kívüli magánútlevéllal történő ki- és beutazásokról. Ennek érdekében az útlevélszervek lássák el az érintett személyeket az e célra rendszeresített statisztikai lappal. A Határőrség

FEP-jei a statisztikai lapon a ki- és belépés tényét jelentsék a BM III/V—4. Osztálynak. A BM III/V—4. Osztály a ki- és belépés adatait összesítse és tíz naponként küldje meg az Útlevélosztálynak.

95. Az Útlevélosztály vezetője 1970. július 1-ig szervezze meg a diplomata, a külügyi szolgálati útlevéllal történő ki- és belépéseknek a 94. pont szerinti nyilvántartását.
96. Az útlevé elvesztéséről, megsemmisüléséről jegyzőkönyvet kell felvenni, ugyanakkor az útlevélszerv az elvesztett útlevelekről köteles nyilvántartást vezetni.
97. Szolgálati útlevé kiadását a BM és HM hivatásos és polgári alkalmazottai részére a hatályos parancsokban meghatározott vezetők, illetőleg a HM Külügyi Osztály vezetője rendelheti el.
98. A BM alkalmazottak szolgálati útlevé iránti kérelmeit a BM központi szervek közvetlenül, a megyei szervek futárpostával küldik meg a BM Útlevélosztálynak.
99. A BM Útlevélosztálya a kiállított szolgálati útlevelet megküldi (illetve megbízottja átveszi és átadja) az utazást elrendelő parancsnok titkársága vezetőjének. A titkárság vezetője köteles gondoskodni az útlevelek biztonságos őrzéséről és nyilvántartásáról. A nyilvántartásnak ki kell terjednie arra, hogy az útlevé mikor érkezett a szervhez, mikor adták ki, hova történik az utazás, az utazás kezdete és befejezése, az útlevé visszaadásának ideje.
100. A szolgálati útlevelet a beosztási hely szerinti titkárság az utazás előtt 24 órával adhatja ki a BM igazolvány egyidejű bevonása mellett. Az utazás befejezése után az útlevelet 72 órán belül le kell adni a titkárságnak.
101. Az áthelyezett vagy leszerelt BM beosztottak szolgálati útlevelet a beosztási hely szerinti titkárság vezetője 3 napon belül köteles a BM Útlevélosztálynak megküldeni.
102. A HM és a BM beosztottak és hozzátartozóik magánútlevéllal, útlevellappal, csoportos útlevéllal történő kiutazási kérelmei elbírálásánál a mindenkor hatályos HM és BM parancs (utasítás) szerint kell eljárni.
103. Az Útlevélosztály vezetője készítse el az útlevélkérelmek nyilvántartására és ügykezelésére vonatkozó szabályzatát 1970. szeptember 30-ig.

104. Az Útlevélosztály vezetője gondoskodjon arról, hogy az útlevélszerveknek az útlevél ügyintézéshez szükséges útlevelek és nyomtatványok a rendelkezésükre álljanak.
105. Az útlevélszervek kötelesek az útlevelek, az útlevéllapok, a csoportos útlevelek kiadásáról, illetőleg a kérelmek elutasításáról havi statisztikai jelentést készíteni és azt szolgálati úton felterjeszteni.
106. Jelen utasítással egyidejűleg az Útlevélosztály vezetője a BM II/II—3. Osztály vezetőjével egyetértésben adjon ki utasítást a járási, városi, fővárosi kerületi kapitányságok útlevélszerveinek az útlevéllapok és csoportos útlevelek elbírálási és ügyintézési feladatairól.
107. Az útlevél kiadásával kapcsolatos jogszabályokat és a jelen utasításban foglaltakat az érintett állomány előtt megfelelő mértékben tegyék oktatás tárgyává.
108. Jelen utasítás kihirdetése napján lép hatályba. Egyidejűleg a 004/1961. BM számú utasítás, a 0029/1963. BM számú parancs, a 005/1963. BM számú utasítás, a 0034/1964. BM számú parancs, a 002/1966. BM számú utasítás 1—24 számú pontjai, a 01/1963. BM számú utasítás, a 09/1969. BM számú utasítás 1—8 pontjai, a 009/1963. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0024/1963. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0025/1963. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0018/1964. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0033/1964. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0037/1964. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 004/1965. számú miniszterhelyettesi utasítás, a 0014/1967. számú miniszterhelyettesi utasítás, és a 01/1968. számú miniszterhelyettesi utasítás 1—5. pontja hatályát veszti.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Kapják: miniszterhelyettesek,
I. főcsoportfőnök,
főcsoportfőnökhelyettesek,
orsz. parancsnokok,
csoportfőnökök,
NKO vezetője,
III. Fcsfség csoportfőnökhelyettesei,
önálló osztályvezetői,
III/I—II—III—IV. csfségek osztályvezetői,
II/I—1., 2., 3., 5. osztályok vezetői,
II/II—3. Osztály vezetője,
Hőr. FEP és Felderítő Osztály vezetője,
budapesti, megyei rendőrfőkapitányok, helyetteseik,
útlevélcsoport vezetők,
RAK, Idegennyelvi Főiskola Pk.,
MNVK 2. Csfség
Készült: 300 példányban.

75—26—11/1970.

A MINISZTERIUM HEGSZÖNT
AZ 1961. ÉVI LXV. TV. 28. §-ára
Egyetemesül

578

A BELÜGYMINISZTERIUM
ÚTLEVÉLOSZTÁLYA
VEZETŐJÉNEK
01. számú
UTASÍTÁSA

Budapest, 1970. évi március hó 14-én

Tárgy: A magyar állampolgárok útlevéllappal és csoportos útlevéllal egyes szocialista országokba történő utazásának szabályai és az ezzel kapcsolatos belügyi feladatok.

75—26—11/1970.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
AZ 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A BELÜGYMINISZTERIUM ÚTLEVÉLOSZTÁLYA VEZETŐJÉNEK

01. számú

U T A S Í T Á S A

Budapest, 1970. évi március hó 14-én.

Tárgy: A magyar állampolgárok útlevéllappal és csoportos útlevéllal egyes szocialista országokba történő utazásának szabályai és az ezzel kapcsolatos belügyi feladatok.

Az 1970. évi 4. számú törvényerejű rendelet és a végrehajtás tárgyában kiadásra került 4/1970. (III. 3.) Korm. számú és a 2/1970. (III. 3.) BM számú rendeletek szabályozták az útlevelek kiadásának rendjét.

A fenti rendeletek belügyi végrehajtására kiadott 02/1970. BM utasítás 106. pontjában kapott felhatalmazás alapján a magyar állampolgárok egyes szocialista országokba utazásával kapcsolatos belügyi feladatok végrehajtása érdekében a járási, városi, fővárosi kerületi rendőrkapitányságok végrehajtásban érintett szerveit (a továbbiakban: rendőrkapitányság) — a BM II/II—3. Osztály vezetőjével egyetértésben — az alábbiakra

u t a s í t o m :

AZ ÚTIOKMÁNYOK KIADÁSÁRÓL ÁLTALÁBAN

1. A járási, városi, fővárosi kerületi rendőrkapitányság a 2/1970. (III. 3.) BM számú rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1. § (1) bekezdés c) pontja alapján:

- a Bolgár Népköztársaságba,
- a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba,
- a Lengyel Népköztársaságba,
- a Német Demokratikus Köztársaságba és
- a Román Szocialista Köztársaságba

szóló útlevéllap és csoportos útlevélkérelmeket elbírálja és az útiokmányokat kiadja.

2. Az útlevéllap, kiutazási engedély és csoportos útlevél iránti kérelem esetén minden 14. életévét betöltött, személyi igazolvánnyal rendelkező személlyel külön-külön kérelmet kell kitölteni. Külön kérelmet kell benyújtani azzal a 14 éven aluli kérelmezővel, aki szülője vagy törvényes képviselője nélkül utazik.
3. Az útlevéllap és csoportos útlevél iránti kérelem beérkezése után meg kell vizsgálni, hogy az elbíráláshoz szükséges okiratokat a jelen utasítás 6. pontja szerint csatolták-e a kérelemhez. Amennyiben a kérelem elbírálásához valamely okiratot nem csatoltak, intézkedni kell azok beszerzése iránt.
4. Az útlevéllap iránti kérelmet:
 - a) szolgálati utazás esetén az utaztató vállalat, intézmény megbízottja a telephelye szerint illetékes rendőrkapitányságon,
 - b) magánutazás esetén a kérelmező személyesen nyújtja be vagy az együttélő családtagok együttes utazása esetén a szülő, házastárs vagy a felnőttkorú gyermek is benyújthatja az állandó lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányságon.Ideiglenes lakóhellyel rendelkező kérelmező is csak az állandó lakóhelye szerint illetékes rendőrkapitányságnál nyújthatja be kérelmét, kivéve, ha 5 éve egyfolytában ideiglenes lakóhelyen van bejelentve — ez esetben az ideiglenes lakóhely szerinti rendőrkapitányság is kiadhatja az útlevéllapot.
5. A csoportos útlevél iránti kérelmet:
 - a) a társas utazást szervező vállalat, intézmény, társadalmi szerv stb. megbízottja a telephelye szerint illetékes rendőrkapitányságon,

- b) az utazási irodák által szervezett csoportos utazásra — amennyiben az utazási irodák a 22. pont b) alpontjában foglalt területről szervezik az utazást — a területileg illetékes rendőrkapitányságnál kell benyújtania az utazási iroda megbízottjának.
6. Az útlevellap és a csoportos útlevel iránti kérelemhez csatolni kell:
- a) a munkáltató állami, társadalmi vagy szövetkezeti szerv véleményét,
 - b) sorköteles kort be nem töltött, katonai szolgálatot még nem teljesített hadköteles esetében az illetékes katonai kiegészítő parancsnokság engedélyét,
 - c) tanulóknál és felsőoktatási intézmény hallgatójánál a tanintézet vezetőjének véleményét,
 - d) az illetékes érdekképviselői szerv véleményét, amennyiben a kérelmező magánkereskedő, kisiparos vagy önálló szellemi tevékenységet folytat,
 - e) a kiskorú gyermek vagy a gondnokság alatt álló személy útlevellap iránti kérelméhez, amennyiben nem a szüleivel vagy csak a szülők egyikével utazik, mellékelni kell a szülői felügyeletet ellátó szülők vagy a kiskorúval nem utazó szülő, illetve törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát. E nyilatkozat hiányában az útlevellap nem adható ki.
 - f) 14 éven aluli kiskorú kérelméhez, amennyiben szülője vagy törvényes képviselője nélkül utazik, 2 db 5x6 cm-es fényképet,
 - g) a csoportos útlevelkérelmekhez az a) és a c) pontban felsoroltak helyett a résztvevők névjegyzékét személyi adatokkal, a csoportvezető és a kilépő állomás megjelölésével kell mellékelni. A munkahelyi véleményezést a névjegyzékre kell vezetni,
 - h) csoportos sport utazásnál az MTST hozzájárulását.

A fentiek alól kivétel:

- a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba magánutazás esetén csak a 6. pont b), e), f) alpontja szerinti okiratokat kell mellékelni,
- szolgálati érdekű utazás esetén a 6. pontban felsoroltakon kívül minden esetben csatolni kell az utazást elrendelő, illetve küldő szerv javaslatát is.

Az utazási irodák által szervezett csoportos utazásnál a 6. pont a)—f) alpontjaiban felsoroltakat is csatolni kell.

7. Az útlevellap és csoportos útlevél illetéke:

- az útlevellap illetéke 100,— Ft, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba történő ismételt utazásnál 50,— Ft,
- a szolgálati érdekű utazásnál minden esetben 100,— Ft,
- csoportos útlevél illetéke személyenként 50,— Ft.

8. Útlevellap iránti magánkérelem esetén a kérelmezőt ellenőrizni kell:

- a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba utazás esetén a helyi nyilvántartásban (bűnügyi, bejelentő, szabálysértési iktató), valamint az útlevél nyilvántartásban, hogy figyelővel rendelkezik-e,
- a Bolgár Népköztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba és a Német Demokratikus Köztársaságba utazókat a BM II/I—5. Osztály nyilvántartásában is,
- a Bolgár Népköztársaságba a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságon keresztül utazókat ezen kívül vidéken a megyei rendőrfőkapitányság útlevél csoportjánál, Budapesten az Útlevélosztály nyilvántartásában.

Szolgálati célból útlevellap és csoportos útlevélkérelem esetén a fentiekén kívül minden esetben

- ellenőrizni kell a kérelmezőt az állandó lakóhelye szerinti rendőrkapitányság útlevél nyilvántartásában, hogy figyelőztetve van-e.

Csoportos kérelemnél:

- az ellenőrzést a fentiek alapján végezzék.

A Német Demokratikus Köztársaságba, a Román Szocialista Köztársaságba és a Román Szocialista Köztársaságon keresztül a Bolgár Népköztársaságba egy éven belül ismételt utazást kérelmezőnek a BM II/I—5. Osztály nyilvántartásában való ellenőrzésétől el lehet tekinteni.

9. A Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságon keresztül a Bolgár Népköztársaságba irányuló kérelmeket alaposabban kell elbírálni.

Indokolt esetben részletesebb munkahelyi vélemények kérésén, információk készíttetésén keresztül vizsgálják meg a kérelmezők körülményeit, magatartását és ennek figyelembevételével döntenek.

10. Ha a kérelmező állandó lakóhelyét egy éven belül megváltoztatta, az előző állandó lakóhelye szerinti rendőrkapitányság nyilvántartásában is ellenőrizni kell, hogy van-e figyelője vagy rendelkeznek-e olyan adattal, amelyet a kérelem elbírálásánál figyelembe kell venni.

11. Az ellenőrzést követően meg kell vizsgálni, hogy a 4/1970. (III. 3.) Korm. számú rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §. 4. §-ában meglévő kizáró okok a kérelmezőre vonatkoznak-e.

Amennyiben a R. 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint a kérelmező büntető ítélet hatálya alatt áll, kedvező elbírálást lehet alkalmazni, ha kisebb súlyú köztörvényi büntett miatt ítélték el (foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés, könnyű testi sértés, becsületsértés, rágalmazás büntette, stb.). Egyébként a c) pontban foglalt kizáró ok mindaddig fennáll, míg a kérelmező nem mentesül a büntetett előlethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.

A büntető ítélet hatálya alatt álló kérelmező kérelmének kedvező elbírálására a rendőrkapitányság vezetője jogosult.

A R. 4. §. (1) bekezdésében meghatározott kizáró ok fennállása esetén a kérelmező politikai magatartása, munkához való viszonya vagy egyéb méltánylást érdemlő körülményeket figyelembe véve a rendőrkapitányság vezetője tesz javaslatot a kizárási idő meghatározására, melyet Budapesten az Útlevélosztály, vidéken a megyei rendőrfőkapitányság vezetője hagy jóvá.

Az utasítás 1. pontjában felsorolt országokba történő utazások elbírálásánál a R. 3. § (1) bekezdés e) pontjában meghatározott kizáró okot differenciáltan kell alkalmazni:

- nem lehet engedélyezni a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságon keresztül a Bolgár Népköztársaságba történő utazást, továbbá ha a kérelmező kiutazásának célja az, hogy jogellenesen külföldön tartózkodóval találkozzék,
- egyéb esetekben egyéni elbírálás alapján kedvező döntést lehet hozni.

12. Az útlevél lap és csoportos útlevél iránti kérelem elutasítását írásbeli határozatban kell közölni a kérelmezővel.

A határozatnak tartalmaznia kell:

- az útlevélszerv megnevezését, címét, az ügy számát,
- a fellebbezésre vonatkozó lehetőséget,
- a rendelkező részt (az elutasítás tényét, a hivatkozott rendelet megfelelő §-át),
- a fellebbezés illetékére, a benyújtás helyére és határidejére vonatkozó figyelmeztetést;
- az elutasítás rövid indokolását,
- a határozat hozatalának helyét és idejét,
- az útlevélszerv megnevezését és bélyegzőjét.

13. Az elutasító határozatot a rendőrkapitányság közvetlenül küldje meg a kérelmezőnek. Szolgálati érdekű kérelem elutasításáról értesíteni kell az utazást elrendelő szervet is.
14. Az elsőfokon eljáró rendőrkapitányság, amennyiben az érdekelt fellebbezéssel élt az elutasító vagy az útlevéllap bevonására vonatkozó határozat ellen, a kérelmet az ügyre vonatkozó összes irattal együtt a fellebbezés benyújtásától számított 8 napon belül a másodfokon eljáró útlevélszervhez — a megyei rendőrfőkapitánysághoz, illetve Budapesten az Útlevélosztályhoz — javaslatával terjessze fel.
15. Az ügyet nem kell felterjeszteni akkor ha a rendőrkapitányság a fellebbezésben foglaltak alapján a határozatát megváltoztatja. Ebben az esetben az érdekelt részére küldje meg az útlevéllapot.
16. A másodfokú útlevélszerv a fellebbezéssel megtámadott határozatot helybenhagyhatja vagy megváltoztathatja. Amennyiben a határozatot helybenhagyja, döntéséről értesíti közvetlenül az érdekeltet és az ügyiratokat visszaküldi az elsőfokon eljáró rendőrkapitányságnak. A határozat megváltoztatása esetén utasítja az elsőfokon eljáró rendőrkapitányságot az útlevéllap kiadására, illetve a bevont útlevéllap visszaadására.
17. A másodfokú hatóság által jogerősen elutasított útlevéllap kérelmek esetében a kérelmező panasszal élhet. A panasz kivizsgálására, elbírálására, amennyiben a döntést másodfokon a megyei rendőrfőkapitány hozta, az Útlevélosztály vezetője, az Útlevélosztály vezetője által hozott másodfokú döntés esetében a belügyminiszter, illetve az általa megbízott vezető jogosult.

18. Amennyiben a másodfokú útlevélszerv vezetője a panaszbeadványban foglaltaknak helyt ad, döntéséről értesíti közvetlenül az érdekeltet és az ügyiratokat visszaküldi az elsőfokon eljáró rendőrkapitányságnak. A határozat megváltoztatása esetén utasítja az elsőfokon eljáró rendőrkapitányságot az útlevéllap kiadására, illetve a bevont útlevéllap visszaadására.

19. A R. 4. § (3) bekezdése alapján az útlevéllapot be kell vonni, ha:

a) az útlevéllapot kiállító hatóság azok felhasználása előtt a jogszabályban meghatározott kizáró okról tudomást szerez,

b) az útlevéllapot meghamisították.

Az útlevéllap bevonását a kiállításra jogosult rendőrkapitány, a megyei rendőrfőkapitány és az Útlevélosztály vezetője rendelteti el.

20. Az útlevéllap bevonásáról határozatot kell hozni, melyet a bevonással egyidőben át kell adni az útlevéllap tulajdonosának.

Amennyiben az írásbeli határozat elkészítése késedelemmel járna — az útlevéllap egyidejű bevonása mellett — a határozatot szóban kell közölni. Ilyen esetben az írásbeli határozatot utólag kell megküldeni az érdekeltnek.

SZOLGÁLATI ÉS MAGÁNUTAZÁSOK ÚTLEVÉLLAPPAL ÉS CSOPORTOS ÚTLEVÉLLEL

21. Útlevéllapot lehet kiadni annak, aki:

- szolgálati (gazdasági, hivatali, sport, kulturális, stb.) célból utazik, de a R. 6. §. alapján szolgálati útlevéltre nem jogosult, valamint
- látogatásra,
- turisztikára,
- gyógykezelésre.

22. Csoportos útlevelet lehet kiadni:

- a) vállalatok, intézmények, társadalmi szervek, szövetkezetek, stb. által — munkavállalóik, tagjaik és azok házastársa, kiskorú gyermeke részére — szervezett társasutazáshoz,
- b) az utazási irodák által azonos járás, város vagy kerület területéről szervezett társasutazáshoz,
- c) amennyiben szolgálati érdekből több személy egyidejűleg, azonos időtartamra, egy helyre utazik.

23. Az útlevéllap és csoportos útlevélkérelem elbírálására, az útiokmányok aláírására a rendőrkapitányság vezetője, illetve az általa megbízott személy jogosult.

24. Az állampolgárok kiutazását évente többször is lehet engedélyezni a jelen utasítás 1. pontjában felsorolt országokba.

25. A Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba történő szolgálati és magánutazásra benyújtott kérelmek esetén az útlevéllapra egyszerre — az illeték egyidejű lerovása mellett — legfeljebb öt kiutazás engedélyezhető.

Az ismételt utazási engedélyt külön kérelmi lapon az útlevéllap csatolásával kérheti a kérelmező.

A többszöri kiutazási engedéllyel ellátott útlevéllap időbeli érvényessége idején belül használható fel.

A magánutazásra kiadott útlevéllapot szolgálati utazásra is fel lehet használni és fordítva. Ilyen esetben ismételt utazásra érvényesíteni kell az útlevéllapot akkor is, ha azt más útlevélszerv adta ki.

26. A külföldi tartózkodás általában 30 nap, a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba, a Lengyel Népköztársaságba és a Német Demokratikus Köztársaságba — kérelem alapján — indokolt esetben — idős, nyugdíjas, háztartásbeli, gyógykezelés céljából kiutazó, munkahelyi és szövetkezeti tagsági viszonyban nem álló, nem tanköteles kiskorú személyeknél — az útlevéllap érvényességéig engedélyezhető a külföldi tartózkodás.

27. A csoportos útlevél legalább 5, illetve legfeljebb 50 fő részére állítható ki. Amennyiben az utazásban résztvevők száma meghaladja az 50 főt, a fennmaradók részére további csoportos útlevelet kell kiállítani.

A csoportos útlevélkérelmek elbírálására az útlevéllap kiadására vonatkozó előírások az irányadók.

28. A kiállított útlevéllapot a kérelmezőnek, vagy a közvetlen hozzátartozójának kell átadni, illetve postán megküldeni.

A csoportos útlevelet az utazást szervező vállalat, intézmény, utazási iroda megbízottja veheti át.

Az útlevéllap átadásával (megküldésével) egyidejűleg személyenként 1 db rendszeresített statisztikai adatlapot kell átadni a kérelmezőnek azzal, hogy azt kiutazáskor kitöltve adja át a háttárolási szervnek.

Csoportos utazás esetén csoportos statisztikai lapot kell mellékelni, amelyet a csoport vezetője köteles kitölteni.

A FIGYELŐZTETÉS ELRENDELÉSE ÉS A FIGYELŐZTETÉSSSEL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS

29. Budapesten a kerületi rendőrkapitányságoknál csak az Útlevélosztály, vidéken a járási, városi rendőrkapitányságoknál a megyei főkapitányság útlevélcsoportja rendelhet el figyelőztetést.

A figyelőztetés szigorúan titkos intézkedés, ezért be kell tartani a konspiráció szabályait.

30. A figyelőkartonokat a rendőrkapitányság TÜK-jébe kell iktatni és azokat az útlevel ügyintézőnek kell átadni.

A figyelőkartonokat az útlevéllap nyilvántartási kartonrendszerbe kell besorolni.

31. A figyelőztetés megszüntetését szolgálati jeggyel rendeli el a 29. pont szerint illetékes útlevélszerv. A megszüntetett figyelőkarton a TÜK-ön keresztül kell visszaküldeni az elrendelő szervnek.

32. Az utasítás 10. pontjában meghatározott ellenőrzés lefolytatása után, amennyiben a kérelmezőnek figyelőkartonja van, azt át kell kérni az állandó lakóhelye szerinti rendőrkapitányságra.

A lakóhelyváltozásról a figyelőztetést elrendelő szervet értesíteni kell.

33. A figyelőztetett személy kérelmének elbírálása előtt kötelesek értesíteni a figyelőztetést elrendelő szervet és annak véleményét kérni.

Elutasítás esetén a figyelőztetést elrendelő szerv állásfoglalásában köteles megjelölni a kérelmezővel közölhető kizáró okot.

A KÉRELMEK NYILVÁNTARTÁSA

34. A szolgálati és magáncélú útlevellap iránti kérelmeket az e célra rendszeresített nyilvántartó könyvbe, a csoportos útlevélkérelmeket csoportonként a külön rendszeresített nyilvántartó könyvbe kell iktatni.

35. Az útlevellap és csoportos útlevel iránti kérelmezőkről nyilvántartási kartont kell kiállítani. A kartonra rá kell vezetni a személyi adatokon kívül az iktató számot, az országot, a beadás idejét, az engedélyezést, illetve az elutasítást. A 8. pont utolsó bekezdésében foglaltak esetén, ha a kérelmet a BM II/I—5. Osztály adatai alapján utasították el, ezt is rá kell vezetni a nyilvántartó kartonra.

Ismételt utazásnál — amikor a kérelmezőnek már van nyilvántartási kartonja — az újabb utazás fenti adatait kell rávezetni.

36. A szolgálati célból útlevellap és a csoportos útlevel iránti kérelmezőkről az útlevellapot, illetve a csoportos útlevelet kiadó rendőrkapitányság köteles nyilvántartást vezetni.

Az ilyen kérelmeket évfolyam szerint az engedélyező rendőrkapitányságon kell irattározni.

37. A magán és szolgálati célú útlevellap kérelmeket évfolyamonként, a csoportos útlevélkérelmeket csoportonként összesítve kell irattározni.

ÚTLEVÉLLAPOK ÉS CSOPORTOS ÚTLEVELEK KIÁLLÍTÁSA

38. Az útleveállap a kiállítástól számított egy évig érvényes, — a Csehszlovák Szocialista Köztársaság és a Lengyel Népköztársaság kivételével — egyszeri kiutazásra jogosít. Ismételt utazás esetén új útleveállapot kell kiadni.

39. Az útleveállapot, csoportos útlevelet írógéppel kell kitölteni. Javítást, törlést hitelesíteni kell az erre rendszeresített javító-bélyegzővel.

A Bolgár Népköztársaságba szóló útleveállapon javítani, törölni nem lehet.

40. A Bolgár Népköztársaságba szóló útleveállapra rá kell vezetni:

- az utazás célját (látogatás, turisztika),
- látogatás esetén a meghívó nevét, címét,
- a külföldi tartózkodás napjainak számát.

41. A szolgálati célra kiadott útleveállapokra a hivatalos bejegyzések helyén a „szolgálati utazás” bélyegzőt kell elhelyezni.

42. A Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba magán, illetve szolgálati célból történő ismételt utazáshoz az útleveállapra az ahhoz rendszeresített kiutazási engedély bélyegzőt kell használni.

43. A szülővel, vagy törvényes képviselővel együtt utazó 14 éven aluli kiskorú adatait szülője vagy törvényes képviselője útleveállapjára kell rávezetni.

44. A csoportos útleveállap engedély lapjára fel kell tüntetni az utazást szervező vállalat, intézmény, utazási iroda megnevezését, a kiutazó személyek számát, az utazás időtartamát, az úticélt (országot), a határkilépő állomást, a csoport vezetőjének nevét, az útleveállap lapjainak számát. Aláírással és körbélyegzővel kell ellátni.

A csoportos útleveállap többi lapjára rá kell vezetni az utazásban résztvevő személyek adatait, a személyi igazolványuk számát. 14 éven aluli utazása esetén 5x6 cm-es fényképet kell beragasztani és körbélyegzővel ellátni.

A szolgálati célból kiadott csoportos útlevelekre el kell helyezni a „szolgálati utazás” bélyegzőt.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

45. A HM vidéki alakulatainál szolgálatot teljesítő hivatásos és polgári állomány részére a Csehszlovák Szocialista Köztársaságba és a Lengyel Népköztársaságba történő kiutazáshoz az alakulat székhelye szerint illetékes rendőrkapitányság adja ki az útlevéllapot. A kérelemhez az engedélyezésre jogosult parancsnok által aláírt külföldre távozási engedély csatolását követeljük meg.

46. Az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény 36. §-a alapján a kérelmező a kérelem elbírálása során keletkezett iratokba betekinthez, amennyiben azok államtitkot vagy szolgálati titkot nem képeznek.

A figyelőztetett személyek kérelmébe a betekintést el kell utasítani — a vhr. 8. §-ára hivatkozással — és ezt jelenteni kell a figyelőztetést elrendelő szervnek.

47. Az útlevéllap és csoportos útlevel iránti kérelmek elintézésének határideje 14 nap.

Indokolt esetben — haláleset, betegség, sürgős szolgálati utazás — az útlevéllap kérelmet soron kívül, illetve 48 órán belül kell elbírálni.

48. Az útlevéllap iránti kérelem jogerős elutasítása esetén az illeték visszautalásáról — a kérelmet elsőfokon elbíráló rendőrkapitányság értesítése alapján — a kérelmező lakóhelye szerint illetékes illetékkiszabási hivatal gondoskodik.

Az illetékkiszabási hivatalt átiratban kell értesíteni a kérelmi lap megküldése nélkül.

49. Az útlevéllap elvesztéséről, megsemmisüléséről jegyzőkönyvet kell felvenni. Az elveszett, megsemmisült útlevéllap helyett — amennyiben ez a tulajdonos terhére nem róható — új útlevéllapot kell kiadni az illeték lerovása mellett. Névváltozás esetén új útlevéllapot kell kiadni illetékmentesen.

50. A rendőrkapitányságok minden hó 5-ig terjesszenek fel statisztikai jelentést az előző havi 1—31. közötti útlevéllap és csoportos útlevél kérelmekkel kapcsolatos tevékenységükről az erre rendszeresített nyomtatványoknak megfelelően Budapesten az Útlevélosztályhoz, vidéken a megyei útlevélcsoporthoz.
51. Az útlevéllap és a csoportos útlevél iránti kérelmeket két évig, az elutasításokat pedig öt évig kell megőrizni. Ezen idő után a kérelmeket selejtezni kell és a TÜK szabályai szerint jegyzőkönyvet kell felvenni.
52. Az 1970. évi 4. számú törvényerejű rendeletet, a 4/1970. (III. 3.) Korm. számú rendeletet, a 2/1970. (III. 3.) BM számú rendeletet és a jelen utasításomban foglaltakat az útlevéllapok és a csoportos útlevelek kiadásával megbízott állomány számára oktatás tárgyává kell tenni.

*
SZABÓ KÁROLY r. ezredes s. k.,
osztályvezető

Felterjesztve: miniszter elvtársnak ,
 miniszterhelyetteseknek,
 I. főcsoportfőnököknek,
 főcsoportfőnökhelyetteseknek,
 országos parancsnokoknak,
 Kapják: II., III., IV. Csfség csoportfőnökei,
 III. Csfség csoportfőnökhelyettesei,
 önálló osztályvezetői,
 NKO vezetője,
 III/I—II—III—IV. csfségek osztályvezetői,
 II/I—1., 2., 3., 5. osztályvezetők,
 II/II—3. Osztály vezetője,
 Hór. FEP és Felderítő Osztály vezetője,
 budapesti, megyei rendőrfőkapitányok, helyetteseik,
 igazgatásrendészeti osztályok vezetői,
 útlevélcsoport vezetők,
 járási, városi, kerületi rendőrkapitányok,
 igazgatásrendészeti alosztályvezetők,
 BM iskolák parancsnokai,
 MNVK 2. Csfség.
 Készült: 380 + 320 példányban.